

Αθήνα, 4 Ιανουαρίου 2021

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

«Τυποσκόπιο 1821»

Ερευνητικό πρόγραμμα ευρετηρίασης
των εφημερίδων στην Ελληνική Επανάσταση
4 εφημερίδες - 3.000 λήμματα

Η ομάδα του ερευνητικού προγράμματος «**Τυποσκόπιο 1821**» του **Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης** του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών** ολοκλήρωσε τη σύνταξη και ανάρτηση στο διαδίκτυο ευρετηρίων των κύριων εφημερίδων που κυκλοφορούσαν στα χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης. Απώτερος στόχος του έργου ήταν να δημιουργηθεί ένα εύχρηστο ερευνητικό εργαλείο για τη μελέτη των μοναδικών αυτών τεκμηρίων για την περίοδο του Αγώνα, ειδικά τώρα που οι εφημερίδες είναι διαθέσιμες διαδικτυακά στην ψηφιακή βιβλιοθήκη της **Βιβλιοθήκης της Βουλής**.

Στην ελεύθερα προσβάσιμη ιστοσελίδα του ερευνητικού προγράμματος που φιλοξενείται στον ιστότοπο του ΠΕΑΔ, ΕΚΠΑ περιλαμβάνονται πληροφορίες για τις εφημερίδες που κυκλοφόρησαν την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης. Πιο συγκεκριμένα, οι επισκέπτες μπορούν να αναζητήσουν στοιχεία για την κυκλοφορία των τεσσάρων εφημερίδων που άρχισαν να εκδίδονται το 1824-25, *Ελληνικά Χρονικά*, *Φίλος του Νόμου*, *Εφημερίς Αθηνών* και *Γενική Εφημερίς της Ελλάδος* και να αξιοποιήσουν στην έρευνά τους τα ευρητήρια των τοπωνυμίων τα οποία περιλαμβάνουν περί τα 3.000 λήμματα. Πρόκειται για ένα νέο ερευνητικό εργαλείο που προσφέρεται σήμερα στην έρευνα και στο ενδιαφερόμενο κοινό, ένα «καλό εργαλείο», όπως τα ονόμαζαν οι παλαιότεροι, που διευκολύνει την επιστημονική αξιοποίηση των ελληνικών εφημερίδων της εποχής, που δεν είχαν ακόμη τίτλους ή τάξη στα περιεχόμενα. Ταυτοχρόνως καθιστά ορατό και προσπελάσιμο τον συναρπαστικό γεωγραφικό ορίζοντα των επαναστατικών χρόνων: στην πιο μικρή κλίμακα (οχυρές θέσεις και οικισμούς της μαχόμενης Ελλάδας), αλλά και στη μέγιστη (υπερπόντιες ή διηπειρωτικές αναφορές).

Η μακρόχρονη δραστηριότητα της ομάδας του έργου γεννήθηκε και εξελίχθηκε στο πλαίσιο της διδακτικής και ερευνητικής δραστηριότητας του τμήματος υπό την επιστημονική επίβλεψη και καθοδήγηση της **Νάσιας Γιακωβάκη**, επίκουρης καθηγήτριας Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας. Στην τεκμηριωτική εργασία και τη σύνταξη των ευρετηρίων συμμετείχαν από το 2014 έως σήμερα

πάνω από 30 προπτυχιακοί κυρίως και μεταπτυχιακοί αργότερα φοιτητές και φοιτήτριες του τμήματος. Ο στόχος ήταν διπλός: από τη μια, η εκπαίδευση στην τεκμηρίωση και στην ερευνητική καλλιέργεια, στην τριβή με πρωτογενές έντυπο υλικό ως μέσο ιστορικής εκπαίδευσης για την εποχή της Επανάστασης. Από την άλλη, η ολοκλήρωση ενός τεκμηριωτικού έργου που θα μπορούσε να χρησιμεύσει στους πιθανούς ερευνητές και τις ερευνήτριες της Ελληνικής Επανάστασης, αλλά και στο ευρύ κοινό.

Η διαδικτυακή ανάρτηση των τεσσάρων ευρετηρίων των τοπωνυμίων, πρώτων αποτελεσμάτων του έργου, συμπίπτει -αν και δεν ήταν εξαρχής στόχος- με την έναρξη του επετειακού έτους για τη υμνήρωση των 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση. Σε αυτή τη συμβολική στιγμή, το έγκυρο επιστημονικά πληροφοριακό υλικό της ιστοσελίδας του προγράμματος, τα ευρετήρια συνδυαστικά με τα ψηφιοποιημένα σώματα των εφημερίδων, μπορούν να αποτελέσουν ένα χρήσιμο εργαλείο, για πολλές και ποικίλες χρήσεις: μέρος εκπαιδευτικού υλικού για σχέδια μαθημάτων τοπικής και γενικής ιστορίας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, εμπλουτισμό ερευνών τοπικού ενδιαφέροντος και ανάπτυξη της «πατριδογνωσίας», σε δημοτικό και περιφερειακό επίπεδο, καθώς και για τη δημιουργία δράσεων τοπικού ενδιαφέροντος σε αρχεία, μουσεία και βιβλιοθήκες στις περιοχές που εντοπίζονται στα λήμματα των ευρετηρίων. Κυρίως, όμως, όπως ελπίζεται, θα αποτελέσουν αξιόπιστο βοήθημα για λογής λογής εξειδικευμένες επιστημονικές έρευνες για τον κόσμο της Ελληνικής Επανάστασης που είναι σε εξέλιξη, ενώ μπορεί να δώσουν το έναυσμα για νέες ζητήσεις. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να περιηγηθούν και να αναζητήσουν πληροφορίες για τον κόσμο των εφημερίδων της εποχής της Επανάστασης και να μελετήσουν τα τοπωνύμια στην ακόλουθη διεύθυνση: <http://lab-com.pspa.uoa.gr/typoskopio1821.html>.